

A szövetkezet ma is életképes

Mint minden évben, az idén is elhangzott, hogy a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetsége 1895. május 25-én alakult, amely 1927 óta ekkor ünnepli a Szövetkezetek Nemzetközi Napját. Annak emlékére történt mindez, hogy 1844-ben az angliai Rochdale nevű kisváros 28 polgára – méltányos áron, jó minőségű áruhoz juttatás érdekében – létrehozta az Érdemes Úttörők Társaságát, a legelső szövetkezetet. Idén a 97. Nemzetközi Szövetkezeti Napot ünnepeltek, amelynek üzenete: „A szövetkezetek az emberhez méltó munkahelyért”.

1125 Budapest, Istenhegyi út 59-61.

Wilhelm József, a Belvárdgyulai Mezőgazdasági Zrt. vezérigazgatója, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetség alelnöke köszöntötte a megjelenteket a szövetség ünnepségén. Az alelnök felidézte, hogy a MOSZ elődje, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa (TOT) 1971-ben csatlakozott a Szövetkezetek Nemzetközi Szövetségéhez (SZNSZ), és azóta minden évben megemlékeznek az összefogás és a szövetkezés eszméjéről. Az ünnepségen felhívták tagjaik figyelmét arra, hogy szövet-

kezésre és az abban rejlő lehetőségekre ma is szükség van.

Manchesterben az SZNSZ 1985-ös kongresszusa újrafogalmazta a szövetkezeti elveket. A kongresszus markáns üzenete az volt, hogy a szövetkezeti mozgalomnak befogadónak kell lennie mindazon szervezetek irányában, amelyek elfogadják a szövetkezés főbb alapelveit. A MOSZ a mai napig kiemelt feladatának tekinti a szövetkezetek támogatását és elismerését. Mindnyájunk előtt ismert okokból ez a vállalkozási forma az elmúlt idő-

szakban háttérbe szorult, azonban ők bíznak benne, hogy a közeljövőben pozitív változások következnek be ezen a téren.

Túróczy János, a cibakházi CISZÖV 49 Mezőgazdasági Kft. elnöke, a MOSZ ellenőrző bizottságának elnöke ünnepi megemlékezésében utalt arra, hogy ezen a napon világszerte összegyűlnek a szövetkezők és barátaik a jeles nap méltatására. Ez nagyon fontos üzenet a MOSZ-tagság számára, mert jelzi, hogy nincsenek egyedül. Ezek az ünnepek felhívják a nemzeti kormányok figyelmét a szövetkezés

A NEMZETKÖZI SZÖVETKEZETI NAPON MOSZ EMLÉKÉREMMELEL KITÜNTETETTEK

Baranya megye: Áts Gellértné, a pécsi Mező Nyugdíjpénztár főkönyvelője; Bayer Péter, a Geresdlaki Mezőgazdasági Zrt. mezőgazdasági gépszerelője; dr. Kincses Imre, a bicsérdi B-Aranykorona Kft. állatorvosa, sertéstelep-vezetője; Hámosi Árpád, a Bicsérdi Arany-Mező Zrt. mezőgazdasági gépkezelője; Jakab Sándor, a Pécsváradi Agrover Kft. traktorosa; Mátyás Lóránd István, a Himesházi KMS. Farm Kft. ügyvezető igazgatója; Oláh Ferencné, a dunaszekcsői Duna Gyöngye 2000 Mezőgazdasági Zrt. sertéstenyésztője, ellető-kocagondozója; Pólics János, a Belvárdgyulai Mezőgazdasági Zrt. pincemestere; Reif Attila, a Belvárdgyulai Mezőgazdasági Zrt. mezőgazdasági gépkezelője; Schrempf Károly, a Pécsváradi Agrover Kft. műhelyének szerelője; Sebes József, a lippói Agro-Lippó Zrt. mezőgazdasági gépkezelője; Sokácsné Szajkó Judit, a Szalántai Mezőgazdasági Zrt. főkönyvi csoportvezetője; Tihanyi Tibor, a szederkényi Farm-System Kft. szárítóüzemi gépkezelője, lakatos.

Bács-Kiskun megye: Horváth József, a Dávodi Augusztus 20. Zrt. erőgépvezetője; Horváth Lászlóné, a tataházi Mátételki Zöldmező Kft. ügyvezetője; Nagy Károlyné, a solti

Kossuth Mezőgazdasági Zrt. könyvelője; Pásztor Imre, a keceli Szőlőfürt Mezőgazdasági Szövetkezet pénzügyi osztályvezetője; Petrik Zsuzsanna, a dunaegyházi Haladás Mezőgazdasági Zrt. bérszámfejtője, tb. ügyintézője; Sárcs István, a Dávodi Augusztus 20. Zrt. mezőgazdasági gépkezelője; Sztakó Pál, a kunszentmiklósi Kungabona Kft. gépészeti ágazatvezetője; Zsigó István, a kiskunfélegyházi Petőfi Szövetkezet erőgépvezetője.

Békés megye: Bátorai Sándor, a köröstarcsai Tarcsai Agrár Zrt. növénytermesztési főágazatvezetője; Gyarakai Imre, a Csárdaszállási Agrár Zrt. anyagbeszerzője; Korcsok István, a Csorvási Gazdák Zrt. karosszéria-lakatos; Krajcsovics András, a kondorosi Fríz-Tej Mezőgazdasági Zrt. igazgatósági elnöke; Lipták László, a medgyesegyházi „Haladás Plusz” Kft. ügyvezetője; Machnic Zsolt, a medgyesegyházi „Haladás Plusz” Kft. tehenészeti telepvezetője; Mótán György, a nagyszénási „Október 6.” Gazda Kft. szárítógép-kezelője, villanszerelője; Pacsikáné Juhász Andrea, a medgyesegyházi „Haladás Plusz” Kft. főkönyvelője.

Csongrád megye: Gránicz József, a szentesi Árpád-Agrár Zrt. mezőgazdasági

gépszerelője, gépkezelője; Gránicz Zoltán, a szentesi Terra-Coop Kft. cégvezetője, termelési osztályvezetője (főagronomusa); Pataki József, a szentesi Kórógymenti Agrár Kft. öntözőgép-kezelője; Ribárszki István, az eperjesi Agro-Gárda Zrt. elnök-igazgatója; Tóth József, a Csanyteleki Agrárszövetkezet igazgatósági elnöke.

Fejér megye: Bodó István, az adonyi Helianthus Kft. főmagtárosa; Kozmér Anita, az adonyi Március 21 Mezőgazdasági Kft. vetőmagüzem-vezetője; Pálfi Sándor, a Magyaralmási Agrár Zrt. kombájnvezetője, gépkocsivezetője; Ruff János, a Magyaralmási Agrár Zrt. igazgatósági tagja.

Győr-Moson-Sopron megye: Csík Márton, a bogoszlói Cankó 2000. Kft. szarvasmarha-tejelő tehenészeti telepvezetője; Horváth Józsefné, a Kónyi „Haladás” Mezőgazdasági Kft. főkönyvelője; Király László, a Kónyi „Haladás” Mezőgazdasági Kft. gépszerelője; Németh József, a Mihályi Agrár Zrt. brigádvezetője; Samodai Imre, a Mosonszentmiklósi Agrár Kft. ügyvezetője; Szűcsné Ivék Ilona, a bogoszlói Cankó 2000. Kft. növényvédelmi és tápanyag-gazdálkodási szakirányítója; Varga Lászlóné, a

jelentőségére, a szövetkezetek társadalomban betöltött szerepére. Tény, hogy a mai magyar politika nem szívesen ejti ki a szövetkezet, szövetkezés szót a mezőgazdasági termeléssel összefüggésben, ugyanakkor az együttműködés szükségességéről egyre több szó esik.

Az életben maradás feltétele napjainkban a versenyképesség, jelentette ki az ünnepi szónok. Globalizált világunkban lejárt a magányos

farkasok ideje, és aki ezt későn veszi észre, az a talpon maradását veszélyezteti. Egy ilyen megemlékezésen sort kell keríteni az aktuális helyzet értékelésére. Az ünnepi hangulat alkalmas az összefogásba vetett hit erősítésére, a szükséges változások megfogalmazására. Az Európai Unió tagországaként hazánk versenyképességének megtartásában, annak erősítésében a szövetkezeteknek is fontos szerepe van. A szövetkezeti elvek érvényre jutása ter-

mészetes garanciája a közösségi, a társadalmi érdekek érvényesülésének. A szövetkezés fontosságát nem lehet túlértékelni, amit az is bizonyít, hogy az ENSZ a 2012-es esztendő szövetkezeti világvégeként nyilvánította.

Ami a MOSZ-t illeti, az elnökség a szervezet központi ünnepségének választotta ezt a napot. Ezeken az ünnepségeken kerül sor az elnökség által adományozott érdekképviselői kitüntetések átadására. Ugyanakkor azt is látnunk kell, hogy a MOSZ tagságának többsége már nem szövetkezeti formában működik. Az ünnepségen megjelentek többsége már nem szövetkezetben végzi azt a munkát, amivel a kitüntetést kiérdemelték. Ennek magyarázata egyszerű: nem rajtunk múlott, hogy a szövetkezeti forma visszaszorult a magyar mezőgazdaságban. Ez azonban nem jelentett elfordulást a szövetkezéstől, hangsúlyozta Túróczi János.

A szövetkezetek egy része a működésüket korlátozó jogszabályok és politikai támadások miatt, kényszerből választotta a gazdasági társasággá történő átalakulást. A nehézségek ellenére is jelentős számban ragaszkodtak a szövetkezethez, és ma is bizonyítják a szervezeti forma életképességét. Viszont a gyakor-

Az ünnepség elnöksége: Nagy Tamás elnök, Feldman Zsolt államtitkár, Wilhelm József alelnök, Bátor Árpád alelnök, Túróczi János EB-elnök

szanyi Dózsa Mezőgazdasági Zrt. pénzügyi előadója.

Hajdú-Bihar megye: Bódi Mihály, a Hajdúdorogi Bocskai Mezőgazdasági Zrt. ügyvezetője; Fodor Andrea, a Hajdúdorogi Bocskai Mezőgazdasági Zrt. főkönyvelője és ügyvezetője; Sipos Mihály, a Derecske Petőfi Mezőgazdasági Kft. sertéstelep-vezetője; Szabados Attila János, a Derecske Petőfi Mezőgazdasági Kft. főmérnöke; Sztretye Mihály, a kokadi Kokad 2000. Kft. termelésirányítója.

Heves megye: Balázs Péterné, a gyöngyösi Mátra Kincse 2002. Kft. sertéstelep-vezető-helyettese; Pócs Zoltánné, a horti Mezőgazdasági Szövetkezet főkönyvelője; Váradi Alfrédné, a tarnaméri Tarnamenti Mezőgazdasági Szövetkezet bérelszámolója.

Jász-Nagykun-Szolnok megye: Dávid Mária, a Jászkon TESZÖV titkárnője; Molnár Sándor, a kisújszállási Nagykun 2000 Mezőgazdasági Zrt. gépüzemeltetés-vezetője, munkavédelmi és tűzvédelmi előadója; Szekeres László, a cibakházi CISZÖV 49. Kft. gépészmérnöke; Turai István, a Mezőtúri Növénytermesztő és Szolgáltató Zrt. növényvédelmi gépkezelője.

Komárom megye: Nagy Anna, a komáromi Solum Zrt. gazdasági igazgatója.

Nógrád megye: Kárdási László, a cserhát-surányi Cserhát-Szolig. Kft. termelésvezetője.

Pest megye: Buzás Károly, a turai Galgamenti Mezőgazdasági Kft. erőgépv vezetője; Kaszab László Sándorné, a Zsámboki Mezőgazdasági Szövetkezet elnöke; Pásztor Zoltánné, a turai Galgamenti Mezőgazdasági Kft. magtárosa; id. Törőcsik István, a Jászkarajenői Mezőgazdasági Zrt. ügyvezető igazgatója.

Somogy megye: Bajkán István, a somogyszéplői Szentpál Zrt. gépszerelője; Dobai József, a Nágocsi Mezőgazdasági Zrt. magtárvezetője; Dóra Tibor, a Kányai Mezőgazdasági Zrt. növénytermesztési főágazatvezetője; Kőszegi László, a Kányai Mezőgazdasági Zrt. szenior szaktanácsadója; Papp László, a somogyszéplői Szentpál Zrt. elnök-igazgatója; Varga Frigyes, a somogyszéplői Szentpál Zrt. szárítógép-vezetője.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Boczák Sándor, a Tiszavasvári Zöldmező Kft. mezőgazdasági gépszerelője; Péter Tibor Ferencné, a csengeri Szatmár-Ízek Kft. munkaügyi vezetője.

Tolna megye: Badáczy Ottó, a Kaposzekcsői Mezőgazdasági Zrt. mezőgazdasági gépszerelője; Csasznyi Lászlóné, a Felsőnárai Agrár Kft. adminisztrátora; Kozák Tibor, a Kaposzekcsői Mezőgazdasági Zrt. gépműhelyi

csoportvezetője; Ledneczki Istvánné, a bölcskei Agro-Bölcske Zrt. könyvelője; Mészáros Lajos, a Paksi Dunamenti Zrt. magtárvezetője; Pumerschein Ferenc, a Paksi Dunamenti Zrt. műhelyvezetője; Száraz József, a tengelici Fito-ten Kft. hegesztője és nehézgépkezelője; Virág Jánosné, a tengelici Fito-ten Kft. pénzügyi ügyintézője.

Vas megye: Farkas Imre, a sorkifaludi Sorokmenti Mezőgazdasági Szövetkezet elnöke; Horváth Lászlóné, a vasaljai Pinkamenti Agrár Kft. anyagkönyvelője, pénztárosa, adminisztrátora; Kiss Sándor, a celldömölki Celli „Sághegyalja” Zrt. gépszerelője; Mihály Emil, a vasaljai Pinkamenti Agrár Kft. erőgépv vezetője; Turkovics András, a szombathelyi Vasi Agro-Pannónia Kft. tehenészeti telep csoportvezetője.

Veszprém megye: Dávid László, a várapalotai „Palota-Mező” Kft. erőgépv vezetője; Fazekas Renáta, az ajkai Bakonyi és Társai Kft. növényvédelmi szakirányítója; Kuncz Zoltán, a várapalotai Palota-Vidék 2000. Zrt. rakodógép-kezelője; Szenger György, a Nagyvázsonyi Mezőgazdasági Kft. gépműhely-vezetője.

Zala megye: Bereczky Szilárd, a sármelléki Égenföld-Tüskevár Mg. Kft. ügyvezetője; Tóth Pajor Mátyásné, a galamboki Hombár Kft. általános irodai adminisztrátora.

MOSZ: Paragi Márton, a MOSZ tanácsosa.

latban a formaváltozás sem jelentette az évtizedes hagyományokkal, szellemiséggel való szakítást. Az átalakult szervezetek többsége büszkén őrzi korábbi működésének emlékét, és természetesen az érdekképviselő sem tagadta meg szervezeteti gyökereit.

„Meggyőződésünk, hogy a szervezetkezés helye lesz a jövőben is, de nem szervezési kampányokra van szükség. A hangsúlyt az érdekeltségre épülő, és megfelelően támogatott, nem pedig agyonszabályozott együttműködésekre kell helyezni. Az együttműködés sokféle lehet. Lehetnek például a MOSZ keretében működő közösségi beszerző társulások, függetlenül a működési formájuktól. Az is elfogadható, sőt elvárható, hogy bizonyos támogatások szervezeteti formához legyenek kötve. A szervezetek között nem lehet különbséget tenni, mint például a régi és az új szervezetek között”, jelentette ki az előadó.

A szervezetet támogatását nem csak gazdasági okok indokolják, mivel a szervezet nem pusztán egy gazdasági forma. A szervezetkezés egy olyan együttműködés, amire egy humánusabb társadalom épülhet. S hogy erre a világnak napjainkban mennyire van szüksége, az egyén megítélésén múlik, jelentette ki Túróczi János. A szervezetkezéssel együtt többre megyünk, hiszen olyan közösséget alkot, ami az egyenlőségre, a szolidaritásra épül. Több generáció igazolja, hogy aki csatlakozott a szervezetkezéshez, akinek a kezét megfogták, később nem engedték el. Az ilyen összefogás hiányát ma különösen érezhetjük. Folyamatosan növekszik a társadalmi egyenlőtlenség, társadalmi csoportok, területek szakadnak le. A mezőgazdaságból élők pedig naponta tapasztalják a vidéki települések hátrányos helyzetét. Az életterhek beszűkülnek, az emberek menekülnek a vidéktől. A szervezeteti vagy abból átalakult üzemek megszűnésével, zsugorodásával egyre kevesebb a korábban biztonságot nyújtó munkahely. Ezzel nem járt együtt az egyéni vállalkozás lehetőségének bővülése, sikere. A termelőszövetkezetek kiszorítása nem eredményezi a szervezetkezés új formáinak kialakulását. A mezőgazdaságban újra végbemegy a termelés koncentrációja, alakulnak új nagyüzemek, de ezek már nem a vidéken élők életlehetőségeinek javítását szolgálják.

A társadalmi egyenlőtlenség növekedése ma világjelenség, ami kihat az élet minden területére. Az egyenlőtlenség és kiszolgáltatottság növekedésnek egyik lehetséges ellen-szere a szervezeteti együttműködés. Ennek a problémának az időszűrőjét hangsúlyozza az SZNSZ idei üzenete is: „A szervezetek az emberhez méltó munkahelyért”. Mindez

Horváth Gábor, a MOSZ főtitkára lapunknak nyilatkozva elmondta, hogy fontos ez az alkalom a szövetség életében. A MOSZ az előéletében nem tipikus gazdasági szervezet volt, hanem – az akkori szóhasználattal – társadalmi ügyeket felvállaló szervezatként működött. Most ugyan munkaadó, érdekképviselői szervezatként dolgoznak, de a szervezet gyökereiben, és a szervezőkben is még él az a hit, hogy az együttműködés vezet csak előre. A főtitkár közgazdászként pontosan tudja, hogy a monopóliumok világában a mezőgazdasági termelőkben az összefogást kell erősíteni. Hogy ezt másik családdal, a szomszéd faluval kell megtenni, az már az adott körülményektől függ. Egyet érdemes tudni: ma monopóliumok vannak, és azok az országok a legsikeresebbek Európában, ahol megcsinálták a szervezeteti monopóliumot. Az ebben az érdekcsoportban megélhetést találó emberek mellőzöttek akkor, amikor az állami kitüntetések osztják. Kvázi kényszer hatása alatt él a MOSZ, mert a kitüntetett dolgozók legalább ugyanolyan értékes tagjai a mezőgazdaságnak, mint az államilag elismert emberek. Azért, mert a MOSZ tagságában lévők társas vállalkozásban dolgoznak, az érdekképviselőnek kötelessége minden évben kitüntetni az arra érdemesnek talált munkatársakat, mivel ezt az állam nem teszi meg.

A MOSZ-tagság rendkívül sokszínű, és a kitüntetettek körében minden foglalkozási kör képviselteti magát. A kitüntetettek szakmája, beosztása utal arra, hogy a tagság milyen széles körű tevékenységet végez. Például a kormány által is szorgalmazott állattenyésztés fenntartásában élén járnak, több sertés-, és szarvasmarhatelepi gondozót, állatorvost láthattunk a kitüntetettek között, ugyanakkor látszik az a tevékenységbeli váltás, ami a szervezetek körében üdvözlendő. Nevezetesen, hogy a termelés mellett egyre inkább bővül a tevékenységi kör: raktáros, magtáros, áruforgalmazó, szolgáltatást végző is kapott elismerést.

S hogy mit jelent a kitüntetettnek az ünnepségen kapott oklevél? Horváth Gábor saját tapasztalata alapján mondhatja, hogy a cégek büszké a kitüntetettjeikre, és faliújságon is megjelenítik a kitüntetett dolgozót, mégpedig a Magyar Mezőgazdaságban megjelentek alapján. A MOSZ-nak fontos, hogy elismerje, kitüntesse azokat, akik példát mutatnak. A szervezeteti gondolat – miután nemzetközi – túléli a perembereket, muszáj fenntartani azt a gondolkodást, amelyben meghatározó az együttműködés, és nem az individuális értékrend, mondta végezetül Horváth Gábor.

utal arra, hogy a társadalmi igazságosságot ismét érvényre kell juttatni. A szervezetet lényeges jellemzője, hogy emberközpontú, demokratikus működésű, és kiemelt célja az egyes emberek fejlődésének támogatása, a szociális igazságosság megvalósítása a munkahelyeken. S hogy ez ne legyen pusztába kiáltott szó, olyan politikai, gazdasági, társadalmi feltételekre van szükség, ami nem csak felismeri, hanem elismeri, támogatja a szervezetkezést. Az esemény szónoka bízik abban, hogy a szervezeteti mozgalom Magyarországon is megünnepelheti megszületésének kétszázadik évfordulóját, amely 2044-ben jön el.

A gazdálkodók számára fontos felismerni, hogy tagként tulajdonosnak lenni egy termelői együttműködésben nem kockázat, hanem biztonság, amely menedéket nyújthat, nem béklyót jelent, hanem szárnyakat, fogalmazott *Feldman Zsolt*, az Agrárminisztérium mezőgazdaságért felelős államtitkára.

Mint hangsúlyozta, a tökeigényes, gyakran értékesítési kihívásokkal küzdő mezőgazdaságban az együttműködés lehet a stabil jövedelmezőség alapja. A szerveződésekbe tömörülő termelők válnak alkuképessé a mind koncentráltabb méretekben működő üzleti partnereikkel szemben, legyenek azok az inputpiac részei vagy terményeik felvásárlói. A

globalizálódó piac, a hálózatosodó gazdaság, az árukoncentráció mellett az értékesítés szervezetségének növelését is igényli, ez pedig a termelői szerveződések létrejötté, növekedéséhez nélkül nehezen érhető el. Az államtitkár kitért arra is, hogy az 1990-es és 2000-es évek mezőgazdasági üzleti kapcsolataira jellemző gyakori csatlódás, és az erodálódott egymás közötti bizalmi viszony után fontos, hogy mindenki számára kiszámítható kereteket és tiszta viszonyokat teremtsünk, amely az együttműködés elengedhetetlen feltétele.

A 10 ezer megkérdezésen alapuló 2015-ös agrárkamrai felmérésből *Feldman Zsolt* azt emelte ki, hogy az együttműködésekben való részvételre a gazdálkodók 63 százalékát leginkább az értékesítés biztonsága ösztönzi. Emellett az árak kiszámíthatósága, az inputanyagok olcsóbb beszerzése, valamint a piaci alkuerő javulása is a válaszadók több mint felénél jelentett ösztönző erőt. Mindemellett a támogatási forrásokhoz jutás, illetve a pályázati elbírálás során szerezhető előnyök is motiváló tényezők. Minden olyan tevékenység, gondolkodás hasznos a magyar mezőgazdaság szempontjából, amely a szervezeteti alapú együttműködési tevékenység aktivizálására, fejlesztésére irányul, mondta az államtitkár.

H. Gy.